

บทที่ ๕

อภิปรายผลและเสนอแนะ

จากการประเมินคุณภาพสื่อ CD-ROM ทางวิชานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทย โดยแจกให้คณาจารย์ในเขตพื้นที่การศึกษา ๔ ภาค ได้แก่ จังหวัดสตูล จังหวัดตาก เขต ๑ จังหวัดนครราชสีมา เขต ๑ และจังหวัดนครนายก รวมจำนวน ๑๒๕ โรงเรียน ได้พบว่าคุณภาพมีความเห็นโดยรวมว่าสื่อ CD-ROM และคู่มือประกอบการใช้สื่อ CD-ROM มีคุณภาพในระดับดีมาก อาจเป็นเพราะว่าคู่มือและสื่อ CD-ROM วิชานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทย ได้จัดแบ่งเนื้อหาแต่ละช่วงชั้นเรียงลำดับความยาก ง่าย ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกระดับชั้นตามศักยภาพของผู้เรียน กอปรกับมีเนื้อหาครบถ้วนตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรี เนื้อร้องและทำนองเพลง ความหมายเพลงและโอกาสที่แสดง ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ครบถ้วน ทำให้ง่ายต่อการนำไปใช้ในการเรียนการสอนเนื่องจากมีเวลาจำกัดในแต่ละรายคาบและกลุ่มสาระศิลปะประกอบด้วยวิชาทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ ซึ่งครูจะต้องสอนให้ครบทั้ง ๓ วิชา ในแต่ละภาคเรียนทำให้ยากต่อการบริหารเวลาในการสอน หากมีสื่อมาประกอบการสอนก็จะทำให้ง่ายต่อการสอนและลดช่วงเวลาในการสอนภาคทฤษฎีลง จะได้มีเวลาในการสอนทักษะมากขึ้น

นอกจากนี้คณาจารย์ผู้สอนวิชานาฏศิลป์หรือดนตรีโดยส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาด้านนาฏศิลป์และดุริยางค์โดยตรง แต่จำเป็นต้องสอนเนื่องจากขอบรมนาฏศิลป์หรือดนตรีมาบ้างหรือเคยมีประสบการณ์ในการชมหรือมีใจรักในวิชานาฏศิลป์และดนตรีก็จะรับหน้าที่สอนรายวิชานี้ ดังนั้นครูโดยส่วนใหญ่ที่ทำได้หรือบรรลุไม่ได้หรืออาจารย์หรือบรรเลงได้เพียงเล็กน้อยก็จำเป็นต้องสอนเมื่อได้รับมอบหมายดังนั้นการสอนก็จะไปตามความเข้าใจและเน้นการสอนทฤษฎีมากกว่า โอกาสในการสอนทักษะจึงมีน้อยและส่งผลให้นักเรียนรับความรู้น้อยไปด้วย ซึ่งรายวิชานาฏศิลป์และดุริยางค์เป็นรายวิชาที่ควรเน้นทักษะปฏิบัติและมีความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ บ่งบอกความเป็นไทย ถึงแม้ว่าบางโรงเรียนจะมีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอนแต่ก็เป็นภาระของโรงเรียนที่ต้องหางบประมาณมาสนับสนุน ในการจ้างภูมิปัญญาท้องถิ่น กอปรกับโอกาสที่จะใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกับโรงเรียนในเครือข่ายก็เป็นไปได้ยากเนื่องจากการจัดตารางสอนของแต่ละโรงเรียนที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนคนหนึ่งๆจะต้องรับภาระในการสอนหลายวิชาในระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ ๑-๒) และครูผู้สอนในระดับช่วงชั้นที่ ๓และ๔ จะต้องใช้ทักษะปฏิบัติทางด้านนาฏศิลป์และดุริยางค์ ด้วยความชำนาญยิ่งขึ้น การที่จะฝึกหัดต้องใช้ระยะ

เวลานาน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องมีพื้นฐานความรู้ดี สามารถฝึกฝนด้วยตนเองได้ สื่อ CD-ROM วิชานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทยนี้ จะเป็นสื่อช่วยสอนที่เน้นการสอนนาฏศิลป์ทีละขั้นตอนอย่างช้าๆ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อครูที่ไม่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์โดยตรง หากแต่มีใจรักก็จะสามารถนำไปใช้ฝึกฝนทักษะด้วยตนเองได้และสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลนครูในกลุ่มสาระนี้ได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นเมื่อครูได้รับสื่อ CD-ROM แล้วจึงมีความพอใจและเห็นว่าสื่อนี้ยังประโยชน์ต่อครูและนักเรียนเป็นอย่างมากสามารถทำให้การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ไทยมีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้คณาจารย์ยังเห็นว่าควรมีการแจกสื่อ CD-ROM นี้ให้แก่โรงเรียนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายเพื่อจะได้ให้ครูโรงเรียนอื่นๆ ได้ใช้สอนเนื่องจากสื่อ CD-ROM ที่มีขายในท้องตลาดไม่ได้จัดเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนการสอนเพียงแต่เป็นทำรำชุดๆ ทำให้ยากต่อการเลียนแบบ ดังนั้นการนำไปใช้สอนจึงได้ผลน้อย กอปรกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มจะพัฒนาในอนาคตอันใกล้นี้ ซึ่งจะนำไปสู่เชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งหมายความว่าครูจะต้องสอนทักษะการปฏิบัติได้จริงจึงทำให้ครูต้องเร่งพัฒนาตนเองเป็นอย่างมาก ทั้งการเพิ่มคุณวุฒิด้านการสอนของตนเองโดยการเสนอตำแหน่งที่สูงขึ้น คู่มือการใช้สื่อ CD-ROM นี้ มีเนื้อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนให้แก่ครูได้นำไปใช้วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ช่วงชั้นและการจัดทำเอกสารประกอบการสอนตามหลักสูตรได้ หากคณาจารย์ทำได้ก็จะได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนได้และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองได้อันจะส่งผลไปสู่การทำผลงานเพื่อขอกำหนดตำแหน่งที่สูงขึ้นได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณาจารย์จึงมีความเห็นว่า สื่อ CD-ROM วิชานาฏศิลป์และดุริยางค์และคู่มือประกอบการใช้สื่อ CD-ROM มีคุณภาพในระดับดีมากเนื่องจากมีความสมบูรณ์และยังประโยชน์ต่อครูและนักเรียนอันจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่องทักษะกระบวนการสอน วิชานาฏศิลป์ไทยและดุริยางค์ไทย สอดคล้องตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการทำวิจัยเรื่องต่อไป ดังนี้

๑. วิจัยเรื่องรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์หรือดนตรี ในเชิงบูรณาการ

๒. วิจัยเรื่องรูปแบบการสอนนาฏศิลป์หรือดนตรีให้แก่เด็กสมาธิสั้น